

1. Parter och domslut

1.1 Karin Witasp

Parter

Tilltalad

KARIN Anna Maria Witasp, 19831030-8583
Östra Kålaboda 105, 915 95 Ånäset

Offentlig försvarare

Advokat Jessica Knecht
Norrlandsadvokaterna AB
Nygatan 21, 903 29 Umeå

Åklagare

Assistentåklagare Viktoria Lundgren
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Umeå
Box 3003, 903 02 Umeå

Domslut

Brott som Karin Witasp döms för

Djurplågeri (okänt antal brott), 16 kap 13 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2022, 2020-04-04 till 2020-10-08, Robertsfors

Påföljd

Villkorlig dom

Brottsofferfond

Karin Witasp ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Karin Witasp ska betala tillbaka 5 000 kr av kostnaderna till staten.

Jessica Knecht får ersättning av staten med 50 678 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 39 222 kr arbete
- 1 320 kr tidsspillan
- 10 136 kr mervärdesskatt

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 138
901 04 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
Umeå

Expeditionstid
måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon
090-17 21 00

E-post
umea.tingsratt@dom.se

Webb
www.domstol.se, Info om vår

2. Yrkanden

2.1 Stämningsansökan, aktilaga 5, 2022-07-01, åtalspunkt 1

Djurplågeri (okänt antal brott), 16 kap 13 § brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2022, 2020-04-04 – 2020-10-08, Robertsfors

Gärningsbeskrivning

1.1 DJURPLÅGERI (5000-K549219-21)

Karin Witasp har genom vanvård utsatt, i vart fall, arton hundar för lidande utan att det fanns godtagbara skäl.

Vanvården avseende samtliga hundar har bestått i att Karin Witasp brustit i tillsynen och vården genom bristfällig renhållning av inomhusmiljön och felaktig burförvaring, detta har orsakat hundarna både psykiskt och fysiskt lidande.

Hundarna "Tasha", "Quiz", "Sovjet", "en hundvalp (blå cane corso med förstorad panna)", "Gorby", "Fuffens", "Pittan", "Hunter" och "Artur" har därutöver utsatts för lidande genom att Karin Witasp inte gett dem nödvändig veterinärvård eller avlivat dem, trots tydliga symptom på sjukdom.

Det hände under perioden mellan den 4 april 2020 och den 8 oktober 2020 på Östra Kålaboda 105, Robertsfors kommun.

Karin Witasp begick gärningen med uppsåt eller av grov oaktsamhet.

3. Skäl

Karin Witasp har *förnekat* gärningarna men bekräftat att det fanns vissa brister i hennes omsorg om hundarna. Vad krävs då för att någon ska ha gjort sig skyldig till djurplågeri?

Förenklat innebär djurplågeri att någon på något sätt utsätter djur för *lidande*. Med lidande menas framförallt smärta. Emellertid är det inte uteslutet att lidande kan bestå i rädsla och stress hos djur även utan smärta. Men för att djur ska ha lidit på det sätt som krävs för att någon ska dömas för djurplågeri får inte plågan bara ha varit av obetydlig intensitet och varaktighet. Däremot krävs det inte att denna har varit vare sig höggradig eller långvarig. (Se 16 kapitlet 13 § brottsbalken samt Roos, Brottsbalk [1962:700] 16 kap. 13 § avsnitt 2.2 De straffbara gärningarna, Lexino 2018-09-02 [JUNO] med hänvisningar till bl.a. förarbetena.)

I det här fallet har åklagaren påstått att Karin Witasp orsakade sina hundar lidande i den mening som tingsrätten har förklarat ovan. Detta genom brisfällig renhållning, felaktig burförvaring och genom att vissa av hundarna inte fick nödvändig veterinärvård eller avlivades. Det kan sägas redan nu: det fanns sådana brister som åklagaren har påstått, men tingsrätten anser att åklagaren inte har bevisat att alla brister innebar lidande, lidande under hela den tid som åtalet avser eller att alla hundar led.

Att det fanns i varje fall vissa brister är okontroversiellt. Tingsrätten börjar med att gå igenom vad den anser är utrett om bristerna i Karin Witasps djurhållning.

Den 4 maj 2020 gjorde länsstyrelsens djurskyddshandläggare en oanmäld inspektion hemma hos Karin Witasp. Där och då hade hon totalt 27 hundar. Inne i bostadshuset var det smutsigt. Golven, trappan och ytor överallt i huset var i varierande grad täckta av smuts och avföring. I köket höll hon en Cane corso (en hund) och en dvärgschnauzer instängda i en liten bur. Karin Witasp ska ha sagt att de hade varit i buren i tolv timmar. I vardagsrummet höll hon minst tre hundar i små burar och en fjärde hund fanns i en bur med en kompostgallerliknande konstruktion. Tiken "Tasha" hade nedsatt allmäntillstånd, var mager och hade stora såriga juvertumörer. En annan tik, "Quiz", hade en utväxt – ungefär med en tennisbolls storlek – mellan frambenen. Utväxten hängde ned till cirka en decimeter från framtassarna. Ingen av nämnda tikar hade undersökts av veterinär på lång tid. I en valpkull hade fyra till fem av valparna "Cherry Eye"; en av dem hade mycket stora "Cherry Eyes" som täckte stora delar av ögat.

Nedan har tingsrätten klippt in en bild på en av hundarna med "Cherry Eye" som illustrerar hur denna ögonåkomma har fått sitt namn.

Djurskyddshandläggarnas iakttagelser ledde till ett föreläggande för Karin Witasp att se till att "Tasha" togs till veterinär och att hon slutade att hålla hundar i bur. Detta skulle hon åtgärda omedelbart. Inom en vecka skulle hon se till att också "Quiz" fick besöka veterinär och att alla utrymmen inomhus som hundarna hade tillgång till städades och rengjordes.

Den 14 maj 2022 återkom länsstyrelsen hem till Karin Witasp för att göra en uppföljande kontroll.

Där och då hade Karin Witasp 24 hundar. Länsstyrelsen konstaterade att "Tasha" hade avlivats och att Karin Witasp hade städad, rengjort och minskat burhållningen av hundar. Men allt var inte frid och fröjd. I vardagsrummet fanns en Cane corso i en för liten box/bur och en annan hund hölls i en allt för liten bur med kompostgallerliknande konstruktion. Inte heller hade någon veterinär fått chans att undersöka "Quiz" hängande utväxt och det fanns hundar med "Cherry Eye" som ännu inte hade blivit undersökta av veterinär.

Ungefär en och en halv månad senare, den 25 juni 2020, var länsstyrelsen på nytt hem till Karin Witasp. Antalet hundar hade gått ned: 17. "Quiz" hölls i en lägenhet i stan; hon hade fortfarande inte undersökts av veterinär. I länsstyrelsens rapport står det att Karin Witasp själv sa att tikens temperament hade förändrats och att hunden hade bitit flera personer under juni månad. Hundar med "Cherry Eye" hade inte heller undersökts.

Efter besöket den 25 juni 2020 förelade länsstyrelsen Karin Witasp att låta "Quiz" och alla hundar med Cherry Eye undersökas av veterinär och följa dennas ordinationer för hundarna. Quiz blev senare avlivad.

Hösten 2020 gjorde länsstyrelsen ett sista besök hemma hos Karin Witasp. I kontrollrapporten från besöket den 8 oktober 2020 står det bl.a. att det fanns 19 hundar på adressen. De flesta fanns inne i bostadshuset där miljön beskrivs som mycket stökig och kraftigt smutsig: på golv och ytor fanns stora mängder avföring och urin från hundarna. Det luktade ammoniak. Med tanke på hur det såg ut bedömde länsstyrelsen att detta måste ha pågått under en lång tid. I vardagsrummet höll Karin Witasp flera hundar varav två var instängda i burar. De två hundarna hade för liten yta och var begränsade i sin rörelsefrihet. För hundarna som var lösa i vardagsrummet var ytan för liten på grund av den stora mängden möbler, skräp m.m. som täckte golvytan. Vidare fanns det en hundvalp som var mycket mindre än sina syskon ur samma kull och som hade ett huvud som var större än normalt. "Fuffens", "Hunter" och "Pittan" hade "Cherry Eye" på alla ögon men hade inte undersökts av veterinär. "Arthur", en annan hund, hade s.k. "Diamond Eye".

Samma dag, dvs. den 8 oktober 2020, beslutade länsstyrelsen att omedelbart omhänderta 16 av hundarna. Beslut fattades att den lilla valpen med det stora huvudet skulle avlivas. En annan hund – "Sovjet" – hade så dålig psykisk hälsa att den inte kunde placeras hos en ny ägare utan att utsätta ägaren för risker.

Tingsrätten stannar upp och konstaterar att det inte finns någon anledning att ifrågasätta de uppgifter som nu har redovisats om smutsen, burhållningen, hundarnas åkommor och uteblivna veterinärbesök. Detta finns inte bara dokumenterat i länsstyrelsens rapporter m.m. utan har även i stora delar bekräftats av Karin Witasp liksom en djurskyddshandläggare som var med vid de olika kontrollerna. Den senare har hörts som vittne i tingsrätten. Att nu nämnda brister fanns är alltså utrett. Men orsakade dessa lidande för hundarna?

För bedömningen av lidandet väger länsveterinären Anneli Grip Hanssons uppgifter tyngst. Hon har hörts i tingsrätten och förklarat att en smutsig inomhusmiljö i sig innebär lidande för djuren och att ammoniak är skadligt för andningsvägar och ögon.

När det gäller burhållning har Anneli Grip Hansson uppgett bland annat att det är stressande och innebär ett psykiskt lidande för hundar att vara instängda på små ytor. Därför är det inte tillåtet att hålla hundar i bur på det sätt som skedde. Vistas hundar i bur länge uträttar de sina behov i buren, "behov" som blir frätande och kan ge skador på hud.

När det gäller veterinärvård och "Tashas" juvertumörer har länsveterinären berättat att en hund som har tumörer måste få dessa åtgärdade eftersom de innebär ett stort lidande. I "Tashas" fall var de såriga och stora och det är uppenbart att de innebar ett starkt lidande. Sådana tumörer måste operas bort eller så får man "ta bort" hunden. För att små tumörer ska växa till så pass stora som "Tashas" tar det åtminstone veckor, kanske månader.

Utifrån framförallt Anneli Grip Hanssons vittnesmål anser tingsrätten att det är utrett att miljön hemma hos Karin Witasp – med bland annat avföring lite överallt – i sig innebar ett lidande för hundarna. Säkert också för Karin Witasp själv. Hon har bekräftat att smutsen kan ha börjat byggas på i augusti 2019, som hon har sagt i polisförhör under förundersökningen. Med tanke på hur många hundar det

fanns som kunde bidra till nedsmutsningen kan det diskuteras hur lång (eller kort) tid det tar att bygga upp en så pass stökig och smutsig inomhusmiljö som den hemma hos Karin Witasp. Emellertid kan inte en sådan smutsig miljö bara uppstå från en dag till en annan. Därför måste hundarna ha varit tvungna att vistas i den miljön under så lång tid innan den första inspektionen att det inte kan ha varit fråga om en obetydlig tid. Vidare har Karin Witasp berättat att hon städade efter länsstyrelsens första besök och det framgår också av rapporterna att det hade städats efter det första besöket. Det kan alltså ha funnits en tid efter maj 2020 under vilken miljön inte orsakade hundarna lidande. Att det ändå såg ut som det gjorde i oktober – där och då var det sju resor värre än i maj – berodde enligt Karin Witasp på att hon hade byggjobb i huset och var tvungen att trycka ihop sitt bohag på en lita yta. Därför blev det rörigt och skitigt fort. Så må vara, men inte heller röran och smutsen i oktober kan ha varit ett ögonblicksverk. Därför finns det ingen tvekan om att den bristande renhållningen inomhus orsakade hundarna lidande under den tid som åtalet avser, med reservation för att det inte är utrett att miljön under *hela* perioden april–oktober 2020 var sådan att hundar och människor led av att vistas i denna.

Vidare ligger det i öppen dag att "Tasha" borde ha tagits till veterinär eller avlivats långt innan länsstyrelsen gjorde sitt första besök eftersom hennes juvertumörer orskade henne lidande. Genom att inte leva upp till sitt ansvar att ta tiken till veterinär eller avliva denna orskade Karin Witasp sitt djur lidande.

Inte heller ska man hålla hundar i bur – det orsakar stress – men däremot har det inte framkommit hur länge en hund måste vara instängd i bur för att lida i den grad som krävs för att det ska vara fråga om djurplågeri. Kommer den skadliga stressen på en gång eller efter en timme, åtta timmar, tolv timmar eller längre? Det är oklart och därför är det också oklart om hundarna hemma hos Karin Witasp led av burhållningen som sådan. (Dessutom kan tilläggas Karin Witasp har sagt att det inte var fråga om att hundarna framlevde sina liv i bur; de var ute från kl 08.00 till 22.30. När hantverkarna var på plats var de ute 16 timmar om dygnet.)

Det är alltså inte bevisat att burhållningen som sådan orsakade lidande som är straffbart som djurplågeri. Inte heller är det bevisat att "Quizzes" utväxt orsakade henne lidande. Av Anneli Grip Hanssons uppgifter framgår att en sådan utväxt bör undersökas, att den innebär risker (den kan bl.a. fastna i något) men hon har inte kunnat säga något bestämt om vilket faktiskt lidande den kan ha orsakat. Detsamma gäller med hundarna som hade "Cherry Eye" och den hund som hade "Diamond Eye". Dessa åkommor innebär risker för lidande och ögonskador men om Karin Witasps hundar faktiskt drabbades av något av detta får vara osagt. Inte heller är det bevisat att den lilla valpen med det stora huvudet faktiskt led.

Tingsrätten anser alltså inte att allt i åklagarens påstående har bevisats. Inte heller är det i rättens ögon utrett att det var fråga om i varje fall 18 hundar som led, men var uppenbart flera hundar som utsattes för den olämpliga miljön och det lidande en vistelse i denna innebär.

Med de reservationer som har gjorts beträffande vilka delar av åklagarens påstående som är bevisade är det uppenbart att Karin Witasp var medveten om bristerna och att hundarna for illa av dessa.

Sammanfattningsvis ska Karin Witasps dömas för att ha utsatt flera hundar för lidande utan godtagbara skäl. Detta genom bristfällig renhållning av inomhusmiljön. Dessutom utsattes Tasha för lidande genom att Karin Witasps inte i tid gav henne nödvändig veterinärvård eller avlivade hunden. Allt detta skedde med uppsåt: därför döms hon för djurplågeri.

PÅFÖLJD

Karin Witasps brott skulle kunna motivera ett kort fängelsestraff. Det betyder inte att påföljden måste bestämmas till just fängelse för den tidigare ostraffade Karin Witasps. Faktum är att den som döms för djurplågeri allt som oftast döms till villkorlig dom med dagsböter. Det finns åtminstone ingen anledning att vara strängare än mot Karin Witasps. Tvärtom. I det här fallet anser tingsrätten att det finns utrymme att bestämma påföljden till villkorlig dom *utan* dagsböter. Det beror på att det dels har gått mer än två år sedan Karin Witasps brott (vilket är rätt lång tid) och dels att det förmodligen finns ett samband mellan Karin Witasps dåliga psykiska mående och den uppkomna situationen. Därför anser tingsrätten att påföljden kan stanna vid villkorlig dom utan dagsböter.

BROTTSOFFERFOND

Alla som döms för brott som kan ge fängelse måste betala 800 kr i avgift till Brottsofferfonden. Karin Witasps döms för ett sådant brott. Därför måste hon betala avgiften till fonden.

ERSÄTTNING

Den ersättning som den offentliga försvararen har begärt ryms inom det rimligas ramar. Hon får pengarna.

Enligt huvudregeln ska Karin Witasp betala hela försvararkostnaden till staten. Emellertid döms hon inte helt enligt åtalet, det är bara utrett att "Tasha" led av att inte få veterinärvård och det är inte alls utrett att någon hund led av felaktig burförvaring. Även dessa delar har förstås krävt insatser från försvararen vilket är ett skäl att sätta ned ersättningsskyldigheten eftersom Karin Witasp inte döms för detta. Vidare är hennes ekonomi sådan att ersättningsskyldigheten måste sättas ned. Till detta kommer att tingsrätten ska beakta att den totala reaktionen på Karin Witasps brott, inklusive skyldigheten att ersätta staten för försvararkostnaden, framstår som väl avvägd i förhållande till brottsligheten.

Vid en sammanvägning anser tingsrätten att det är rimligt att Karin Witasp ska betala tillbaka 5 000 kr av försvararkostnaden till staten.

4. Rätten

Rådmannen Mattias Nordell samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Mattias Nordell

5. Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Umeå tingsrätt senast den 23 november 2022.

Överklagandet ska vara skriftligt. Umeå tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Övre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Umeå tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Umeå tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Umeå tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Övre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Övre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Övre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Umeå tingsrätt eller Hovrätten för Övre Norrland om du har frågor.